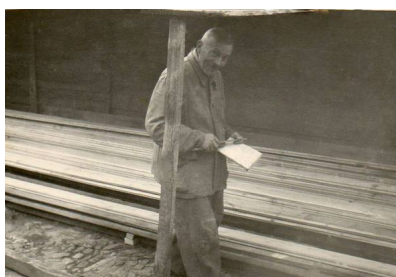

Powszechnie wiadomo, że jasielski Rynek wytyczono na planie prostokąta. Zgłębiając ten temat wiem, że przy wyznaczaniu przyszłego grodu bloki parcelowe rozmierzono wielokrotnością 45 metrowego sznura. "Wrysowując na planie dzisiejszego starego miasta siatkę o module tak ustalonego sznura można stwierdzić, że mieści się ono w ramach prostokąta o dłuższym boku równym 10 sznurów, krótszym równym 4 sznury. Ta charakterystyczna dla średniowiecznych założeń limitacja miernicza jest, pomimo różnych wichrów historii jakie przeszły przez miasto jak pożary i wojny, czytelna do dzisiaj" - twierdzi architekt Andrzej Gawlewicz.

Jasielski Rynek ze stacją paliw z prawej - stan 1939

Sznur jako dawna jednostka miary równa długości około 45 metrów dzieliła się zwykle na 10 prętów albo 75 łokci. Była to powierzchnia około 1,9 hektara. Wspomniany pręt - to około 4,5 metra, zaś łokieć - to od 0,47 do 0,78 metra. Tolerancja stąd, że długością tą określano część ręki od stawu łokciowego do końca palca środkowego. Listewkami tej długości odmierzano tkaniny. Inne znane z literatury historyczne miary długości to: staja - równa 1067 metrów, stopa - wynosząca od 0,2 do 0,45 metra, cal - niczym szerokość kciuka od 16 do 25 milimetrów, przydatny mojemu dziadkowi Julianowi Jurysowi przy mierzeniu grubości desek, piędź - jako długość od końca kciuka do końca palca środkowego rozpostartej dłoni, sążień - wynoszący około 1,7 metra.

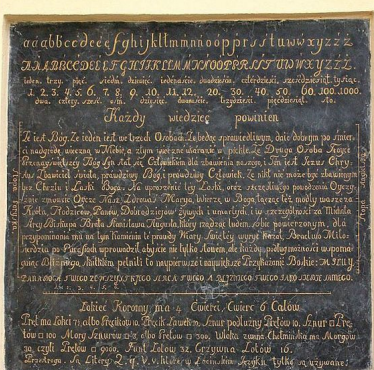
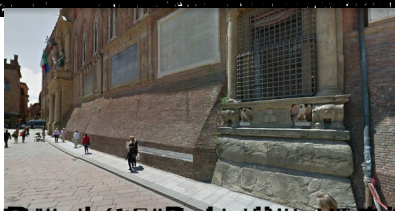
Mistrz stolarski Julian Juryś □ miał zakład przy ulicy Piotra Skargi

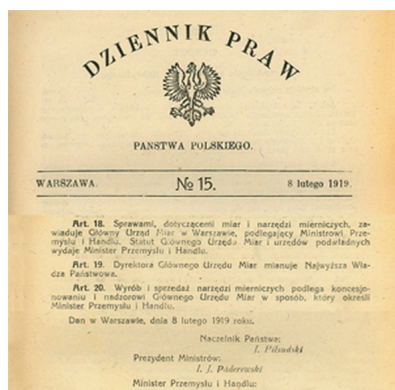
Staropolskie jednostki wagi to: cetnar - wynoszący od 40,5 do 64,8 kilogramów, kamień - od 10 do 14 kilogramów, łut - to ciężar równy 12,8 gramów, oko ? 1,5 kilograma. Jednostki ilości: jeszcze używana kopa - jako sześćdziesiąt sztuk, mendel jako 1/4 kopy czyli 15 sztuk. Starodawne miary objętości: achtel czyli ósma część niewielkiej beczki, antalek - to mała beczułka, garniec - to 4 kwarty czyli w przybliżeniu 4 litry, korzec - zawierający 32 garnce - to jest około 120 litrów. Kiedyś używane miary powierzchni: jutrzyna, inaczej morga - obszar ziemi, jaką można zaorać od wschodu do południa, a jest to około 5600 metrów kwadratowych, łan - powierzchnia ziemi uprawnej od 17 do 26 hektarów, włoka - dla gruntu ornego równego 30 morgom czyli 16,8 hektarów.

Mendel □ zboża

Historia miar, jak dzieje cywilizacji, jest frapująca. Mierzenie zapewne ma swój początek w porównywaniu między sobą członków pierwszych wspólnot ludzkich. Słowiańskie miary, rozmaite na ziemiach polskich, są tak stare jak nasza historia mająca swój początek później niż cywilizacje zachodnie. Jednak wzajemne przenikanie się ludów i towarów wymusiło stopniowe unormowanie tej dziedziny współistnienia, także rozmaitymi aktami prawnymi.

Budynek przy ulicy Lenartowicza 6 - stan 2019

